

అనువోకము - ఊరడింపు

82వ అంశం : అనుకోకం (మృతుని బంధువులను ఊరడించడం) ప్రవక్తగారి సదాచారం. హజరత్ అనస్(రథ) ఇలా తెలిపారు. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లలూహు అలైహివసల్లం) గారు ఇలా బోధించారు. ఎవరైనా ముస్లిం తన ముస్లిం సోదరుని క్షమకాలంలో ఊరడిస్తే అల్లాహ్ ప్రశ్నయదినాన అతనికి అతి అందమైన విలువైన ఆకుపచ్చని దుస్తులు ధరింపజేసి అనందం ప్రసాదిస్తాడు. ఆ ఆనందం ప్రసాదించటం ఏమిటని ప్రశ్నించగా ఆయనిలా వివరించారు. అందరూ మెచ్చుకునేట్లు చేస్తాడు. (దీన్మి ఖతీబ్ మరియు ఇష్యూ అసాకిర్, అల్వానీగారు అహోకాముల్ జనాయిజ్ పేజి163లో పేర్కొన్నారు.)

83వ అంశం : మృతుని సంబంధితులకు ఈ క్రింది హదీస్లో పేర్కొన్నిధంగా ఊరడింపు కలిగించాలి.

84వ అంశం : మృతునికి ప్రార్దించే సమయాన స్వయంగా తనకొరకు కూడా ప్రార్దించుకోవాలి.

85వ అంశం : మృతుని వద్ద కూర్చుని మంచి మాటలే పలకాలి.

హజరత్ ఉమ్మేసలమా (రజియలహు అన్హో) ఇలా తెలిపారు అబుసల్మా చనిపోయినప్పుడు ప్రవక్తగారు పరామర్యించడానికి వచ్చారు. అతని కనులు తెరిచివుంటే వాచిని మూసివేసి ఇలా పలికారు. ఆత్మ శరీరం నుండి విదిపోయినప్పుడు కనులు దాన్నే చూస్తూ ఉండిపోతాయి. ఆయన పలుకులు విని అతని బంధువులు దుఃఖం పట్టలేక బిగ్గరగా ఏడ్చసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్తగారు ఊరడిస్తూ ఇలా పలికారు. దుఃఖం సమయంలో తప్పుడు పలుకులు తప్పుడు ప్రార్థనలు కాక మీకు మా మృతునికి మంచి జరగాలని పలుకుతూ ప్రార్దించండి. మీ పలుకులపై దైవదూతులు ‘అమీన్’

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِأَبِي سَلَمَةَ وَارْفِعْ فَرَجَّهُ لِي الْمَهْدَىَيْنَ وَاخْلَفْهُ فِي عَقْبَهِ فِي الْأَفَارِينَ وَاغْفِرْ لَنِي وَلَهُ بِاَرْبُ الْعَالَمِينَ
وَأَفْسِحْ لَهُ فِي قِبْرِهِ وَنُسُورُهُ فِيهِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ. (۲)

(ఓ అల్లాహ్! ఈ ప్రార్థనలను స్వీకరింపుము) అంటారు. తర్వాత ప్రవక్తగారు మృతునికి ఇలా ప్రార్దించారు. ఓ అల్లాహ్! అబుసల్మాను క్షమింపుము, సన్మార్గాన్ని పొందిన సజ్జనుల్లో అతని స్నానాన్ని ఉన్నతపర్చుము. అతని తర్వాత అతని బంధువులకై నీవే అతని ప్రాతినిధ్యం వహించుము. (అనగా అతను లేని లోటు తీర్చి ప్రతిఫలంగా మంచి సదుపాయం కల్పించి వారిని రక్షింపుము) ఓ అల్లాహ్! సర్వలోకాల ప్రభువా! మమ్మి రక్షింపుము. ఈ మృతుని క్షమింపుము. అతని సమాధిని అతనికి విశాలపర్చుము. అతని సమాధిలో అతనికి కాంతి ప్రసాదించుము. (దీన్మి ముస్లిం పేర్కొన్నారు.)

గమనిక : మృతునికి అరబీలో ఇలా ప్రార్దించాలి. ఉదాహరణకు మృతుని పేరు అప్పుడ్ ఐతే ప్రార్థనలో అతని పేరు పేర్కొనాలి. అనగా ఎవరు మరణిస్తే వారి పేరు ఈ క్రింది దూతలో అప్పుడ్ పేరు ఇష్యుబధుతుంది.

86వ అంశం : ఎవరైనా చనిపోతే అతనికి మూడు రోజులకంటే ఎక్కువ శోకించరాదు.

87వ అంశం : ఎవరైనా పురుషుడు మరణిస్తే అతని భార్య అతని గురించి నాలుగు నెలల పదిరోజుల కంటే ఎక్కువ శోకించరాదు.

హజరత్ ఉమ్మె హబీబ్ మరియు జైనబ్(రా) ఇలా తెలిపారు. సత్య ప్రవక్త ముహమ్మద్ గారు ఇలా బోధించారు. అల్లాహ్ మరియు అంతిమ దినం పై విశ్వాసమన్వ ఏ స్త్రీ కూడ మృతుని గురించి మూడురోజులకు మించి శోకించరాదు. భర్త మరణిస్తే మాత్రం నాలుగు నెలల పదిరోజుల వరకు శోకించవచ్చు. (బుఖారీ ముస్లిం పేరొన్నారు.)

హజరత్ అబ్బుల్లాహ్ బిన్జఫర్ (రజియల్లాహ్ అన్వహూ) ఇలా తెలిపారు. జలఫర్గారి మరణం తర్వాత వారింటికి పరామర్శ ఊరడింపుకై వచ్చే వారికి మూడురోజుల వరకు అనుమతిచ్చి, తర్వాత స్ఫుర్యంగా ఆయన వచ్చి ఇలా పరికారు: ఈ రోజు తర్వాత నా సోదరుడైన జలఫర్ గురించి మీరు శోకించవద్దు. (దీన్ని అబుదావూద్, నసాయి 4823 సహీహ్ అని పేరొన్నారు.)

ఇబ్రూ సీరీన్ ఇలా తెలిపారు. ఉమ్మె అతియ్య కుమారుడు చనిపోయినపుడు మూడుదినాల తర్వాత ఆమె శోకం విడనాడిందనటానికి నిదర్శనంగా పసుపు వచ్చని రంగు తెప్పించి దాన్ని కొణ్ణిగా దుస్తులకు పూసుకుని ఇలా తెలిపింది: కానీ భర్త గురించి కాక, (అనగా భర్త గురించి నాలుగు నెలల పదిరోజుల వరకు శోకించవచ్చు.) (దీన్ని బుఖారీ పేరొన్నారు.)

88వ అంశం : మరణించినతని ఇంటివారికి భోజనాపోరాలు పంపించటం ప్రవక్తగారి సదాచారం.

హజరత్ అబ్బుల్లాహ్ బిన్ జాఫర్(రా) ఇలా తెలిపారు జాలఫర్ గారి మరణవార్త తెలిసినపుడు ప్రవక్తగారు ఇలా తెలిపారు. జాలఫర్ ఇంటివారికి ఆహోర సదుపాయం చేయండి. దుఃఖం కారణం వారు తమపనులు చేసుకోలేరు. (దీనిని తిర్మిజీ, అబుదావూద్, ఇబ్రూమాజా 1306 హసన్ అని పేరొన్నారు.

89వ అంశం : ఊరడింపు పరామర్శుల సమయాన మృతుని సంబోధిస్తూ గట్టిగా ఏద్వటం, అరుస్తూ శోకించటం, బట్టలు చించుకోవటం, మాతం చేయటం (శరీరాన్ని గాయపర్చుకోవటం, బాదుకోవటం) ఇవన్నీ నిపిడ్చ పనులు మరియు పొపకార్యాలు.

హజరత్ అబుమాలిక్(రా) ఇలా తెలిపారు. సత్య ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహ్ అలైహిపసల్లం) గారు ఇలా బోధించారు. అజ్ఞానకాలం నాటి పనులు తప్పని తెలిసినా తర్వాతి వారు వాటిని విడనాడరు. అందులో నాలుగు ప్రత్యేక పొపకార్యాలు.

1. తన వంశంగాపురుని గర్వించడం.
2. ఇతరుల వంశాలను, కులాలను నిందించడం.
3. వర్షాలకై నక్కత్రాలను వేడుకోవటం.
4. మృతునిపై నౌహ చేయటం (అందరు సమావేశమై గట్టిగా ఏద్వటం) తర్వాత ప్రవక్తగారిలా పోచ్చరించారు. నాయహో (అనగా అజ్ఞానకాలంలో మృతునిపై ఏద్వటానికి డబ్బులు తీసుకుని ఏచ్చే ప్రత్యేక కిరాయి స్త్రీ) తన మరణానికి ముందే క్షమాపణ వేడుకోకషోతే ప్రతయదినాన అందరియెందుట నిలబెట్టబడి మండుతున్న గంధకిపుల్లంగా మరియు తీవ్రంగా దురదకలిగించే అంగీక తొడిగింపబడుతుంది. (దీన్ని ముస్లిం 463 పేరొన్నారు.)

హజరత్ ఉమ్మె అతియ్య(రా) ఇలా తెలిపారు. మేము (స్త్రీలు) మృతులపై, నౌహ (బిగ్గరగా శోకాలు) చేయకూడదని ప్రవక్తగారు మాచేత వాగ్గానం చేయంచారు. (బుఖారీ, ముస్లిం)

90వ అంశం : ఊరడింపు, పరామర్థల సమయాన నిశ్చబ్దింగా కన్నీరు కార్పీనా ఏడ్చినా పరవాలేదు.

హజరత్ అనన్స(రా) ఇలా తెలిపారు. ప్రవక్తగారి కూతురి ఖనన సమయాన నేను ప్రవక్తగారి చెంతనే ఉన్నాను. ప్రవక్తగారు సమాదివద్ద కూర్చున్నారు. ఆయన కనులనుండి కన్నీరుకారుచుండగా నేను చూశాను.(దీన్ని బుఖారీ పేర్కొన్నారు.)

91వ అంశం : మృతుని ఇంట చిన్నదినం, పెద్దదినం అంటూ భోజన ఏర్పాట్లు నిషేధం. హజరత్ జరీరబీన్ అబ్దుల్లాహ్(రా) ఇలా తెలిపారు. మృతుని ఖననం తర్వాత మృతుని వారి ఇంట సమావేశం కావటం, వారివద్ద భోజనం చేయటం కూడా ‘నోహ’ అనే పరిగణించేవారము. (దీన్ని అహ్మద్, అల్వైనీగారు ఇబ్న్యుమాజాలో 1308సఫీహ్ పేర్కొన్నారు.)

అనుశోకము-ఊరడింపు ఈ విభాగంలో ప్రవక్తగారి సదాచారాలు మరియు ఆయన అనుచరుల సదాచారంతో సంబంధం లేని కొన్ని తప్పుడు కార్యాలు:

1. ఊరడింపుకై చేతులెత్తి ప్రార్థించటం.
2. ఊరడింపు సమయాన చేతులెత్తి “ఘోతిహో” చదవటం.
3. ఊరడింపుకై వచ్చిన వ్యక్తి తనకంటే ముందు వచ్చిన వారిని సామూహికంగా ప్రార్థించమని కోరటం.
4. మృతుని ఇంట లేదా వేరే ప్రత్యేక ప్రదేశాన ఊరడింపు పేరుతో మూడురోజుల కంటే ఎక్కువ సమావేశం కావటం.
5. మరణం తర్వాత మొదటి షబె బరాత్ (ష అబాన్ పదిహేనవ రాత్రి) లేదా మొదటి పండుగ దినాన మళ్ళీ శో, అనుశోకాలు ప్రారంభించటం.